

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та
фінансової безпеки
Навчально-науковий інститут № 5

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

до семінарських занять з навчальної дисципліни
«ТОРГОВЕ ПРАВО»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

072 Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок
(фінансова безпека та фінансові розслідування)

Харків 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024 р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних, соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 13.08.2024 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки ННІ № 5 протокол від 12.08.2024 р. № 10

Розробник: професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки ННІ № 5 ХНУВС, д.ю.н., професор Кириченко Юлія Миколаївна

Рецензенти:

- Єрофеев Л.В. – доцент кафедри правового регулювання економіки Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця, к.ю.н., доцент;
- Жорнокуй Ю.М. – завідувач кафедри цивільного права та процесу ННІ № 5 Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор.

**Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)**

	Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
		Всього	з них:					
			лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
	Тема № 1: Торговельна діяльність як предмет торгового права.	14	4	4			6	
	Тема № 2: Легалізація торговельної діяльності	14	4	4			6	
	Тема № 3: Правові основи розміщення та роботи торговельної мережі.	10	2	2			6	
	Тема № 4: Правове регулювання здійснення розрахункових операцій у сфері торгівлі	10	2	2			6	
	Тема № 5. Правове регулювання сертифікації та стандартизації товарів	14	2	2			10	
	Тема № 6. Правове регулювання захисту прав споживачів.	14	4	4			6	
	Тема № 7. Договори про відчуження товарів.	14	4	4			6	
	Всього за семестр № II:	90	22	22			46	залік

**1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

	Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
		Всього	з них:					
			лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
	Тема № 1: Торговельна діяльність як предмет торгового права.	14	1	2			11	
	Тема № 2: Легалізація торговельної діяльності	14	1	2			11	
	Тема № 3: Правові основи розміщення та роботи торговельної мережі.	10					10	
	Тема № 4: Правове регулювання здійснення розрахункових операцій у сфері торгівлі	10					10	
	Тема № 5. Правове регулювання сертифікації та стандартизації товарів	14					14	
	Тема № 6. Правове регулювання захисту прав споживачів.	14					14	
	Тема № 7. Договори про відчуження товарів.	14					14	
	Всього за семестр № II:	90	2	4			84	залік

2. Методичні вказівки до семінарських занять

ТЕМА № 1. Торговельна діяльність як предмет торгового права. Семінарське заняття: Поняття та види торгівлі.

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 4 години.

Навчальні питання:

1. Поняття торгового права та його система.
2. Предмет торгового права.
3. Принципи та методи правового регулювання торгового права.
4. Особливості приватноправового та публічно-правового регулювання торговельної діяльності.
5. Поняття торгівлі та торговельної діяльності в законодавстві України.
6. Ознаки торговельної діяльності. Безпосередня і самостійна діяльність. Систематична торговельна діяльність.
7. Здійснення продажу товарів без державної реєстрації господарської (підприємницької) діяльності.
8. Джерела торгового права.

Методичні вказівки:

Для більш детального вивчення цієї теми й вирішення практичних завдань, поставлених перед студентами, необхідно ознайомитись з нормативно-правовими актами, які визначають здійснення торговельної діяльності. Крім того, варто акцентувати увагу на співвідношенні торгового права з іншими галузями права, особливо з господарським правом та цивільним правом. Студенти повинні знати особливості системи торгового права, його предмету та методу, умови та межі здійснення торговельної діяльності, випадки та умови здійснення продажу товарів без державної реєстрації господарської (підприємницької) діяльності, умови здійснення продажу особистого майна, виробленої чи придбаної продукції фізичними особами без державної реєстрації господарської (підприємницької) діяльності. Студенти повинні вміти визначити та обґрунтувати структуру джерел торгового права за їх юридичною силою.

Теми для рефератів:

1. Поняття та ознаки торговельної діяльності за законодавством України.
2. Порядок здійснення торгівлі без державної реєстрації господарської (підприємницької) діяльності.

3. Торгове право та його місце в системі права України.
4. Загальна характеристика нормативно-правових актів, що регламентують порядок здійснення торговельної діяльності.

Практичні завдання:

Завдання 1. Громадянин Іванов І.В. скуповував у населення сільськогосподарську продукцію (домашню худобу, м'ясо, овочі та фрукти тощо), яку далі реалізовував на ринку. При перевірках працівниками податкових органів діяльності Іванова І.В. ним надавалися довідки, згідно із якими продукція, якою велася торгівля, була вирощена в особистому домашньому підсобному господарстві або була отримана в якості натуральної оплати від сільського господарства «Світанок», де працював Іванов І.В.

1. Проаналізуйте наведені факти і дайте їм правову оцінку?
2. Дайте правову оцінку діяльності Іванова І.В.?
3. Чи є діяльність Іванова І.В. незаконною торговельною діяльністю?
4. Що треба було б зробити Іванову І.В., щоб його діяльність відповідала вимогам законодавства?

Література:

1. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андрєєва О. Б. , Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, Ч. 1. – 340с. С. 6-103.
2. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андрєєва О. Б. , Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, Ч. 2. – 368с. С. 208-228.

ТЕМА № 2. Легалізація торговельної діяльності.

Семінарське заняття: Вимоги до суб'єктів торговельної діяльності.

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 4 години.

Навчальні питання:

1. Поняття і сутність легалізації торговельної діяльності.
2. Загальний порядок реєстрації торговців – суб'єктів підприємницької діяльності.
3. Поняття та види організаційно-правових форм здійснення торговельної діяльності.
4. Особливості здійснення торгівлі без реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності.

5. Суб'єкти торгівлі, що належать до спрощеної системи оподаткування.
6. Загальні положення про ліцензування торговельної діяльності.
7. Ліцензійні умови оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами.
8. Ліцензування імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв і оптової та роздрібної торгівлі алкогольними напоями.

Методичні вказівки:

Для більш детального вивчення цієї теми й вирішення практичних завдань, поставлених перед студентами, необхідно ознайомитись з нормативно-правовими актами, які визначають порядок реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, а також ліцензування видів торгової діяльності. Крім того, варто акцентувати увагу на особливостях державної реєстрації суб'єктів торговельної діяльності – фізичних осіб та особливостях державної реєстрації суб'єктів торговельної діяльності – юридичних осіб. Студенти повинні знати особливості порядку та строки реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, документи, які для цього потрібні, підстави для відмови в реєстрації. Також необхідно знати порядок, умови отримання ліцензій на здійснення торгівлі окремими видами товарів, умови та порядок зупинення процедури ліцензування, відмови в ліцензуванні тощо.

Студентам необхідно вивчити низку актів чинного законодавства та зробити власні висновки щодо прогалин у регулюванні окремих питань даної теми.

Теми для рефератів:

1. Легалізація торговельної діяльності.
2. Особливості здійснення торговельної діяльності суб'єктами підприємництва при виборі спрощеної системи оподаткування, бухгалтерського обліку та звітності.
3. Специфіка легалізації торговельної діяльності при продажу медичних препаратів.
4. Особливості процедури легалізації торгівлі алкогольними виробами.
5. Зупинення процедури ліцензування.
6. Відмова в наданні ліцензії: підстави, порядок і наслідки.

Практичні завдання:

Завдання 1. Утворіть детальний план легалізації діяльності юридичної особи у формі товариства з обмеженою відповідальністю, яке буде здійснювати торгівлю продовольчих товарів та алкоголю.

Завдання 2. Громадянин Ф. вирішив зареєструватися як підприємець з метою продажу лікарських трав. Чи буде така діяльність відноситися до торгівлі медичними препаратами. Надайте кваліфіковану юридичну консультацію щодо легалізації діяльності громадянина Ф.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андрєєва О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, Ч. 1. – 340с. С. 104-144.
2. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань [Текст] : закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003.- № 31-32.- Ст. 263.
3. Про господарські товариства [Текст]: закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // ВВР України - 1991.- № 49.- Ст. 682.
4. Про акціонерні товариства [Текст]: закон України від 17.09.2008 № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.
5. Про цінні папери і фондовий ринок [Текст]: закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006.- № 31.- Ст. 268.
6. Про захист економічної конкуренції [Текст]: закон України від 11.01.2001 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. - 2001.- № 12.- Ст. 64.
7. Про захист від недобросовісної конкуренції [Текст]: закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1996.– № 36.– Ст. 164.
8. Про Антимонопольний комітет України [Текст]: закон України від 26.11.1993 № 3659-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №50. – ст.472.
9. Про ліцензування видів господарської діяльності [Текст]: закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. - 2015.- № 23.- Ст. 158.

ТЕМА № 3. Правові основи розміщення та роботи торговельної мережі.

Семінарське заняття: Роздрібна та оптова торговельна мережа. Торговельно-виробнича мережа.

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 2 години.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика торговельної мережі.
2. Роздрібна торговельна мережа
3. Оптова торговельна мережа.
4. Поняття та організація роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства

5. Порядок організації діяльності об'єктів торговельної мережі.

Методичні вказівки:

Для більш детального вивчення цієї теми й вирішення практичних завдань, поставлених перед студентами, необхідно ознайомитись з нормативно-правовими актами, які визначають організацію діяльності торгової мережі. Крім того, варто акцентувати увагу на загальних вимогах щодо торгової мережі. Студенти повинні знати особливості дрібнороздрібної торгівлі, поняття та види торгових об'єктів пересувної торговельної мережі, понятті та видах ринків. Необхідно акцентувати увагу на особливостях видів оптової торговельної мережі.

Студентам необхідно вивчити низку актів чинного законодавства та зробити власні висновки щодо прогалин у регулюванні окремих питань даної теми.

Теми для рефератів:

1. Поняття та види торгових об'єктів стаціонарної торговельної мережі.
2. Дрібнороздрібна торговельна мережа.
3. Поняття та види торгових об'єктів пересувної торговельної мережі.
4. Види об'єктів оптової торговельної мережі.
5. Види об'єктів торгово-виробничої торговельної мережі.
6. Поняття та види торговельних центрів.
7. Поняття та види ринків.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Постанова Кабінету Міністрів України № 833 від 15 червня 2006 року «Про затвердження порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування населення» [Текст] // Офіційний вісник України .- 2006.- № 25.- ст. 1818.
2. Постанова Кабінету міністрів України від 20 грудня 1997 року № 1442 «Про затвердження правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами» [Текст] // Офіційний вісник України. – 1998. - № 2. - ст. 51.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 1998 року № 802 «Про затвердження правил торгівлі дорогоцінними металами (крім банківських металів) і дорогоцінним камінням, дорогоцінним камінням органогенного утворення та напівдорогоцінним камінням у сирому та обробленому вигляді і виробами з їх, що належать суб'єктам підприємницької діяльності на праві власності» [Текст] //Офіційний вісник України.-1998.- № 23.- ст. 825.
4. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України та Міністерства культури і мистецтв України від 29 грудня 2001 року № 322/795 [Текст] «Про затвердження правил торгівлі антикварними речами» // Офіційний вісник України.- 2002- № 5.- ст. 204.
5. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції

України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26 лютого 2002 року № 57/188/84/105 «Про затвердження правил торгівлі на ринках» [Текст] // Офіційний вісник України.- 2002.- № 13.- ст. 681.

6. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 24 липня 2002 року № 219 «Про затвердження правил роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства» [Текст] // Офіційний вісник України. – 2002. - № 34.- ст. 1633

7. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11 липня 2003 року № 185 «Про затвердження правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами» [Текст] // Офіційний вісник України.- 2003- № 30.- ст. 1581.

8. Наказ Міністерства економіки України від 19 квітня 2007 року № 104 «Про затвердження правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами» [Текст] // Офіційний вісник України.- 2007.- № 86- ст. 3183.

Тема № 4. Правове регулювання здійснення розрахункових операцій у сфері торгівлі.

Семінарське заняття: Порядок використання реєстраторів та книг обліку розрахункових операцій, розрахункових книг.

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 2 години.

Навчальні питання:

1. Правові основи здійснення розрахункових операцій у сфері торгівлі.
2. Реєстратори розрахункових операцій.
3. Книги обліку розрахункових операцій та розрахункові книги.
4. Штрихове кодування товарів.

Методичні вказівки:

Для більш детального вивчення цієї теми й вирішення практичних завдань, поставлених перед студентами, необхідно ознайомитись з нормативно-правовими актами, які визначають здійснення розрахункових операцій в сфері торгівлі. Крім того, варто акцентувати увагу на поняття розрахункових операцій, мету обліку розрахункових операцій у сфері торгівлі, поняття та види правових засобів обліку розрахункових операцій при здійсненні торговельної діяльності, поняття та види реєстраторів розрахункових операцій, підстави для застосування реєстраторів розрахункових операцій. Студенти повинні знати види торговельної діяльності, при здійсненні яких не застосовуються

реєстратори розрахункових операцій, порядок придбання, розміщення та використання реєстраторів розрахункових операцій, вимоги, які висуваються до суб'єктів торговельної діяльності при використанні реєстраторів розрахункових операцій, відповідальність за порушення порядку використання реєстраторів розрахункових операцій. Необхідно знати порядок придбання та використання книг обліку розрахункових операцій та розрахункових книг, відповідальність за порушення порядку використання книг обліку розрахункових операцій та розрахункових книг тощо.

Студентам необхідно вивчити низку актів чинного законодавства та зробити власні висновки щодо прогалин у регулюванні окремих питань даної теми.

Практичне завдання:

Завдання 1. Продавець не видав покупцеві розрахункового документу посилаючись на те, що магазин належить суб'єкту підприємницької діяльності платнику єдиного податку і стосовно нього не передбачено обов'язкове застосування реєстраторів розрахункових операцій.

1. На кого і в яких випадках покладено обов'язок видавати розрахункові документи при розрахунках із споживачами?
2. Який порядок видачі розрахункових документів?
3. Яка відповідальність встановлена чинним законодавством за невидачу розрахункового документу?
4. Хто відповідно до чинного законодавства може бути притягнутий до відповідальності у зазначеній ситуації?
5. В якому порядку і хто може притягувати до відповідальності з невидачу розрахункового документу?

Теми для рефератів:

1. Правове регулювання розрахункових операцій у сфері торгівлі.
2. Відповідальність за порушення порядку здійснення розрахункових операцій у сфері торгівлі

ЛІТЕРАТУРА:

1. Торгове право : навч. посіб. / О. В. Полтавський, С. В. Томчишен ; М-во внутр. справ України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : Вид-во Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2008. – 167 с. С. 135-145.
2. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг [Текст]: закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1995.- № 28.- Ст. 205
3. Наказ Міністерства фінансів України 14.06.2016 № 547 «Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій» [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0918-16>

4. Наказ Міністерства фінансів України від 21 січня 2016 № 13 «Про затвердження Положення про форму та зміст розрахункових документів, Порядку подання звітності, пов'язаної із використанням книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок), форми № ЗВР-1 Звіту про використання книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок)» [Текст] // Офіційний вісник України. – 2016 - № 18. - ст. 759.

Тема № 5. Правове регулювання сертифікації та стандартизації товарів.

Семінарське заняття: Стандарти та технічні регламенти. Види сертифікації товарів.

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 2 години.

Навчальні питання:

1. Правові гарантії забезпечення якості товарів.
2. Загальні положення про сертифікацію і стандартизацію.
3. Стандартизація.
4. Сертифікація.
5. Органи і система сертифікації і стандартизації
6. Відповідальність за порушення законодавства про сертифікацію.

Методичні вказівки:

Для більш детального вивчення цієї теми й вирішення практичних завдань, поставлених перед студентами, необхідно ознайомитись з нормативно-правовими актами, які визначають сертифікацію та стандартизацію товарів. Крім того, варто акцентувати увагу на понятті сертифікації та стандартизації товарів, системі державних органів, які забезпечують здійснення стандартизації та сертифікації товарів, організації стандартизації товарів в Україні, системі стандартів та технічних регламентів, правові засади їх застосування, інформаційному забезпеченні стандартизації та право власності на стандарти. Студенти повинні знати особливості обов'язкової та добровільної сертифікації товарів, процедури оцінки відповідності вимогам стандартів, технічних умов виробництва та правилам усталеної практики з питань стандартизації, систему органів державного контролю за дотриманням вимог стандартів, технічних регламентів та правил усталеної практики з питань стандартизації, а також відповідальність суб'єктів торговельної діяльності за порушення встановлених правил щодо забезпечення якості товарів.

Студентам необхідно вивчити низку актів чинного законодавства та зробити власні висновки щодо прогалин у регулюванні окремих питань даної теми.

Теми для рефератів:

1. Правові основи забезпечення якості товарів.
2. Система органів державного контролю за дотриманням вимог стандартів, технічних регламентів та правил усталеної практики з питань стандартизації.
3. Технічні регламенти.
4. Кодекси усталеної практики та технічні умови.
5. Технічні умови виробництва товарів.
6. Сертифікація. Організація сертифікації товарів в Україні.

Практичне завдання:

Завдання 1. На підставі аналізу чинного законодавства про торговельну діяльність визначте перелік документів, які повинні знаходитися у торговому об'єкті.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про стандартизацію [Текст]: закон України від 5 червня 2014 року // Відомості Верховної Ради України. – 2014.- N 31.- ст.1058

Тема № 6. Правове регулювання захисту прав споживачів.

Семінарське заняття: Права споживачів та відповідальність за порушення прав споживачів.

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 4 години.

Навчальні питання:

1. Загальні правові засади захисту прав споживачів.
2. Загальна характеристика прав та обов'язків споживачів.
3. Право на захист прав споживачів державою.
4. Право на безпеку продукції (товарів, наслідки робіт).
5. Право на належну якість продукції (робіт та послуг).
6. Право на інформацію про товар (роботи та послуги).
7. Права споживача при придбанні товару належної якості.
8. Права споживача у разі придбання ним товару неналежної якості.
9. Права споживача у разі порушення умов договору про виконання робіт (надання послуг)
10. Види порушень прав споживачів та захист прав споживачів судовими органами.

11. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів

Методичні вказівки:

Для більш детального вивчення цієї теми й вирішення практичних завдань, поставлених перед студентами, необхідно ознайомитись з нормативно-правовими актами, які визначають питання захисту прав споживачів. Крім того, варто акцентувати увагу на системі та повноваженнях державних органів влади з питань захисту прав споживачів, обов'язках та правах споживачів, обов'язках споживачів при придбанні та використанні товарів. Студенти повинні знати особливості прав споживачів, зокрема, на інформацію про товар, права споживача при придбанні товару належної якості, права споживача у разі придбання ним товару неналежної якості, права споживача в разі придбання ним продукції у кредит, права споживача в разі укладення договору поза торговельними або офісними приміщеннями та інші.

Студентам необхідно вивчити низку актів чинного законодавства та зробити власні висновки щодо прогалин у регулюванні окремих питань даної теми.

Теми для рефератів:

1. Правові засади захисту прав споживачів.
2. Судовий захист прав споживачів.
3. Права споживача в разі укладення договору поза торговельними або офісними приміщеннями.
4. Право споживача у разі укладення договору на відстані.
5. Права споживача у сфері торговельного та інших видів обслуговування.
6. Органи державної влади та громадські організації споживачів.
7. Діяльність органів влади у сфері захисту прав споживачів.
8. Відповідальність за порушення прав споживачів.
9. Майнова відповідальність за шкоду, завдану дефектною продукцією або продукцією неналежної якості.
10. Відшкодування моральної шкоди, завданої порушенням прав споживачів.

Практичні завдання:

Завдання 1. Громадянин 16 травня 2014 року придбав у магазині парасольку зеленого кольору для подарунку на день народження своїй дружині. Прийшовши додому Петров А.С. з'ясував, що дружина бажала парасольку блакитного кольору. Наступного дня парасольок блакитного кольору в магазині вже не було. Продавець магазину сказав, що блакитні парасольки будуть через тиждень. Петров А.С. попросив продавця повернути гроші і прийняти

парасольку, бо у сусідньому магазині знайшов потрібну йому парасольку. Проте продавець відмовив і запропонував обміняти парасольку на інший товар відповідної вартості.

1. Чи обґрунтовані вимоги громадянина Петрова А.С. ?
2. Чи були порушені права Петрова А.С. ?
3. В якому порядку Петров А.С. може захистити порушені ним права?

Завдання 2. Громадянин Петров А.С. 16 травня 2014 року придбав у магазині телевізор 2010 року виробництва. Принісши телевізор додому Петров А.С. увімкнув його після чого телевізор вибухнув, спричинивши пожежу. Пожежа спричинила Петрову А.С. збитки на суму 10 000,00 грн.

1. До кого має звернутися Петров А.С. з вимогою відшкодувати шкоду ?
2. Складіть обґрунтовану вимогу Петрова А.С. про відшкодування завданої йому шкоди?

ЛІТЕРАТУРА:

1. Торгове право : навч. посіб. / О. В. Полтавський, С. В. Томчишен ; М-во внутр. справ України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : Вид-во Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2008. – 167 с. С. 145-165.

2. Про захист прав споживачів [Текст]: закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ // Відомості Верховної Ради України.- 1991.- № 30.- Ст. 379.

Тема № 7. Договори про відчуження товарів.

Семінарське заняття: Поняття та види договорів у сфері торгівлі.

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 4 години.

Навчальні питання:

1. Загальні положення про купівлю-продаж.
2. Договір роздрібної купівлі-продажу.
3. Договір поставки.
4. Договір контрактації.
5. Загальна характеристика договорів про надання торгово-посередницьких послуг.
6. Договір доручення на продаж товарів.
7. Договір лізингу.
8. Агентський договір.

Методичні вказівки:

Для більш детального вивчення цієї теми й вирішення практичних завдань, поставлених перед студентами, необхідно ознайомитись з нормативно-правовими актами, які визначають договірні відносини в сфері торгівлі, Особливу увагу слід зосередити на понятті та умовах договору поставки, договору контрактації сільськогосподарської продукції. Крім того, варто акцентувати увагу на понятті порядку та умовах укладення договору лізингу, умовах його розірвання. Студенти повинні знати особливості договорів на постачання енергетичних та інших ресурсів через приєднану мережу, предмет та зміст агентського договору.

Студентам необхідно вивчити низку актів чинного законодавства та зробити власні висновки щодо прогалин у регулюванні окремих питань даної теми.

Теми для рефератів:

1. Правове регулювання відносин за договором роздрібної купівлі-продажу.
2. Правове регулювання відносин за договором поставки.
3. Правове регулювання відносин за договором контрактації.
4. Правове регулювання відносин за договором на постачання енергетичних та інших ресурсів через приєднану мережу.
5. Правове регулювання відносин за договором доручення на продаж товарів.
6. Правове регулювання відносин за договором комісії.
7. Правове регулювання відносин за договором консигнації.
8. Правове регулювання відносин за агентським договором.
9. Зміст агентського договору.
10. Правове регулювання відносин за дилерський та дистриб'юторським договором.

Практичні завдання:

Завдання 1. ВАТ “Темп” займається виробництвом сталевих труб. На кошти, що знаходяться на банківських рахунках ВАТ “Темп” накладено арешт. ВАТ “Темп” отримало від ТОВ “Метал” замовлення на виготовлення і постачання сталевих труб на загальну суму 1000000,00 грн. Однак, для виконання замовлення у ВАТ “Темп” відсутні кошти, необхідні для придбання металу, потрібного для виготовлення труб, виплати заробітної плати робітникам тощо. ТОВ “Метал” згодне надати необхідні кошти на умовах передплати замовлених труб. Проте, якщо кошти будуть зараховані на арештовані рахунки ВАТ “Темп” не зможе ними скористатися.

1. Проведіть правовий аналіз вказаної ситуації ?
2. Визначте договори, які ВАТ “Темп” повинно укласти для того, щоб виконати замовлення ?
3. Складіть правову схему взаємовідносин між ВАТ “Темп” і ТОВ “Метал” (до зазначеної схеми можна залучати інших суб’єктів господарської діяльності), проведіть її обґрунтований правовий аналіз ?

Завдання 2. ТОВ „Колос” уклало з ПП „Динамо” договір № 7 про продаж 40 000 тон зернових. Від імені ТОВ „Колос” договір підписав директор, право підпису якого визначалося статутними документами. Від імені ПП „Динамо” договір було підписано Івановим І.В., який діяв на підставі доручення. Відповідно до умов договору ПП „Динамо” зобов’язувалося перерахувати 2 млн. грн. за зерно на протязі 3 банківських днів від дати передачі зернових. 20 серпня 2014 року було оформлено документи про передачу 40 000 тон зернових, а 23 серпня 2014 року на розрахунковий рахунок ТОВ „Колос” надійшли кошти у розмірі 2 млн. гривень. 7 вересня 2014 року Іванов І.В. звернувся до Господарського суду з позовом до ТОВ „Колос” про стягнення безпідставно отриманих коштів у розмірі 2 млн. грн. Позовні вимоги Іванова І.В. було задоволено. Рішення Господарського суду обґрунтовувалося тим, що 23 серпня 2014 року приватним підприємцем Івановим І.В. було перераховано на рахунок ТОВ „Колос” 2 млн. гривень, однак Іванов І.В. у договірних стосунках з ТОВ „Колос” не перебував, а стосовно перерахування 2 млн. гривень пояснював, що це сталося випадково, у зв’язку із заклопотаністю переплутав платіжні реквізити.

1. Проведіть правовий аналіз зазначеної ситуації ?
2. Чи мотивоване рішення суду ?
3. Яким чином треба було діяти ТОВ „Колос” для того, щоб не опинитися у даній ситуації ?

ЛІТЕРАТУРА:

1. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андрєєва О. Б. , Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, Ч. 2. – 368 с. С. 90-208.

3. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні ресурси в Інтернеті:

Нормативно правові акти:

1. Конституція України [Текст]: зі змінами та доповненнями: [прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України [Текст] : // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.
3. Господарський процесуальний кодекс України [Текст] : // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Текст] : закон УРСР від 7 грудня 1984 року N 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР.- 1984.- додаток до N 51.- Ст. 1122.
5. Податковий кодекс України [Текст] : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний вісник України. – 2010. - N 92 (частина 1). - Ст. 3248.
6. Цивільний кодекс України [Текст] : // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

7. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] : // Офіційний вісник України. – 2004. – № 16. – Ст. 1088.

8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань [Текст] : закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003.- № 31-32.- Ст. 263.

9. Про господарські товариства [Текст]: закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // ВВР України - 1991.- № 49.- Ст. 682.

10. Про акціонерні товариства [Текст]: закон України від 17.09.2008 № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.

11. Про цінні папери і фондовий ринок [Текст]: закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006.- № 31.- Ст. 268.

12. Про захист економічної конкуренції [Текст]: закон України від 11.01.2001 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. - 2001.- № 12.- Ст. 64.

13. Про захист від недобросовісної конкуренції [Текст]: закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1996.- № 36.- Ст. 164.

14. Про Антимонопольний комітет України [Текст]: закон України від 26.11.1993 № 3659-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №50. – ст.472.

15. Про ліцензування видів господарської діяльності [Текст]: закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. - 2015.- № 23.- Ст. 158.

16. Про захист прав споживачів [Текст]: закон України від 12.05.1991 № 1023-XII // Відомості Верховної Ради України.- 1991.- № 30.- Ст. 379.

17. Про зовнішньоекономічну діяльність [Текст]: закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 29. – Ст. 377.

18. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг [Текст]: закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1995.- № 28.- Ст. 205.

19. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Текст]: закон України від 12.07.2001 № 2664 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.

20. Про товарну біржу [Текст]: закон України від 10.12.1991 № 1956-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>.

21. Про рекламу [Текст]: закон України від 3 липня 1996 року N 270/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - N 39. - ст. 181.

22. Про стандартизацію [Текст]: закон України від 5 червня 2014 року // Відомості Верховної Ради України. – 2014.- N 31.- ст.1058

23. Про ціни та ціноутворення [Текст]: закон України від 21 червня 2012

року N 5007-VI // Офіційний вісник України. - 2012.- N 58.- ст. 2309.

24. Постанова Кабінету Міністрів України № 833 від 15 червня 2006 року «Про затвердження порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування населення» [Текст] // Офіційний вісник України .- 2006.- N 25.- ст. 1818.

25. Постанова Кабінету міністрів України від 20 грудня 1997 року № 1442 «Про затвердження правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами» [Текст] // Офіційний вісник України. – 1998. - N 2. - ст. 51.

26. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 1998 року № 802 «Про затвердження правил торгівлі дорогоцінними металами (крім банківських металів) і дорогоцінним камінням, дорогоцінним камінням органогенного утворення та напівдорогоцінним камінням у сирому та обробленому вигляді і виробами з їх, що належать суб'єктам підприємницької діяльності на праві власності» [Текст] // Офіційний вісник України.-1998.- № 23.- ст. 825.

27. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України та Міністерства культури і мистецтв України від 29 грудня 2001 року № 322/795 [Текст] «Про затвердження правил торгівлі антикварними речами» // Офіційний вісник України.- 2002.- № 5.- ст. 204.

28. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26 лютого 2002 року № 57/188/84/105 «Про затвердження правил торгівлі на ринках» [Текст] // Офіційний вісник України.- 2002.- № 13.- ст. 681.

29. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 24 липня 2002 року № 219 «Про затвердження правил роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства» [Текст] // Офіційний вісник України. – 2002. - № 34.- ст. 1633

30. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11 липня 2003 року № 185 «Про затвердження правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами» [Текст] // Офіційний вісник України.- 2003.- № 30.- ст. 1581.

31. Наказ Міністерства економіки України від 19 квітня 2007 року № 104 «Про затвердження правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами» [Текст] // Офіційний вісник України.- 2007.- № 86- ст. 3183.

32. Наказ Міністерства фінансів України 14.06.2016 № 547 «Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій» [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0918-16>

33. Наказ Державної податкової адміністрації України від 14.06.2016 № 547 «Про затвердження порядку реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій» [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0920-16>

34. Наказ Міністерства фінансів України від 21 січня 2016 № 13 «Про затвердження Положення про форму та зміст розрахункових документів,

Порядку подання звітності, пов'язаної із використанням книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок), форми № ЗВР-1 Звіту про використання книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок)» [Текст] // Офіційний вісник України. – 2016 - N 18. - ст. 759.

Навчально-наукова література

Основна:

1. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андрєєва О. Б. , Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014. Ч. 1. – 340с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/b8a134ba-ff98-4bfd-89e7-2e77229aa2ec>

2. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андрєєва О. Б. , Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014. Ч. 2. – 368с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/6a05ff58-bf0c-4259-8ee5-9beae0cf0367>

3. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням пропозицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). – Т. 4 : Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Х. : ФО-П Колісник А. А., 2010. – 768 с.

Додаткова:

1. Щербина В.С. Господарське право України. Навчальний посібник.–К.: Атака, 2014.– 336с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України.

www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.

www.mvs.gov.ua – сайт Міністерства внутрішніх справ України.

www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.

www.library.ukma.kiev.ua – електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.